

FRA pranešimas spaudai
Viena, 2017 m. vasario 22 d.

Vaiko interesus atitinkantis teisingumas. Vaiko nuomonė

Kaip matyti iš naujos Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) ataskaitos, teismo procesuose dalyvaujantys vaikai dažnai bijo, jaučiasi ignoruojami ir būna prastai informuoti. Pasidomėjus vaikų įvairiose ES valstybėse narėse patirtimi ir sužinojus jų nuomones, šioje novatoriškoje ataskaitoje atskleidžiama, kiek daug dar turime padaryti, kad mūsų teisingumo sistemos atitiktų vaiko interesus.

„Mes tik be reikalo sukeliame dar daugiau streso vaikams, jau patyrusiems skausmą arba tapusiems jo liudytojais. Sprendimus priimančias asmenys ir teisininkai turi užtikrinti, kad būtų rimtai atsižvelgiama į teismo procesuose dalyvaujančių vaikų baimes ir jos būtų kuo mažesnės, – teigia FRA direktorius [Michael O’Flaherty](#). – Šioje ataskaitoje pateikiamos aiškios gairės, kaip valstybės narės gali užtikrinti, kad vaikų balsas iš tikrųjų būtų išgirstas ir kad jie jaustųsi saugūs ir apsaugoti.“

Kasmet apie 2,5 mln. vaikų visoje ES dalyvauja teismo procesuose kaip aukos, liudytojai ar bylos šalys. Šie teismo procesai gali būti susiję su globos nustatymu skyrybų bylose arba seksualinės prievartos ar išnaudojimo atvejais.

Ataskaita „[Vaiko interesus atitinkantis teisingumas. Teismo procesuose dalyvaujančių vaikų nuomonės ir patirtis](#)“ paremta pokalbiais su 392 vaikais. Joje įvardijamos kliūtys, su kuriomis susiduria vaikai, ir galimi sprendimai, taip pat pateikiama keletas ES valstybėse narėse jau taikomos perspektyvios praktikos pavyzdžių.

Vaikai pabrėžė, kad jų teisė būti išklaustiems yra svarbi, kad jie turi būti suprasti ir į jų nuomonę turi būti atsižvelgta. Iš to matyti, kad būtina parengti aiškias praktines gaires, taip pat tinkamai išmokyti visus su vaikais dirbančius specialistus. Vaikai taip pat nori, kad viso dažnai ilgai trunkančio teismo proceso metu jiems būtų pranešama apie bylos eigą ir jų pačių teises. Taigi prieš bylos nagrinėjimą, per jį ir po jo būtina teikti tinkamą informaciją, atsižvelgiant į vaiko amžių.

Iš pokalbių akivaizdu, kad daugelis aplinkybių vaikams sukelia netikrumo ir nesaugumo jausmą. Nepaprastai svarbu užtikrinti, kad tokiais išskirtiniais atvejais, kaip smurtas šeimoje ar seksualinė prievarta, taip pat nagrinėjant daugelį bylų dėl globos teisių, valstybės narės visoje ES taikytų vaikų poreikius atitinkančias procedūrinės apsaugos priemones. Šios apsaugos priemonės gali apimti vaiko interesus atitinkančias teismo posėdžių vietas, nuorodas į vaizdo įrašus arba iš anksto nufilmuotus įrodymus, taip pat vaikų asmens duomenų apsaugą nuo žiniasklaidos ir visuomenės.

Nustatyti faktai paremti pokalbiais su vaikais devyniose valstybėse narėse: Bulgarijoje, Estijoje, Ispanijoje, Jungtinėje Karalystėje, Kroatijoje, Lenkijoje, Prancūzijoje, Rumunijoje ir Vokietijoje. Šia ataskaita papildoma ankstesnė Pagrindinių teisių agentūros ataskaita, kurioje pateikiamos [specialistų nuomonės](#) apie vaiko interesus atitinkantį teisingumą.

Norėdami gauti daugiau informacijos, žr. medžiagą spaudai ir rašykite e. paštu media@fra.europa.eu arba skambinkite telefonu +43 1 580 30 642.

Pastabos redaktoriams

- Balandžio 28 d. ši ataskaita bus pristatyta FRA renginyje, kuriame dalyvaus Airijos vaikų ir jaunimo reikalų ministrė dr. Katherine Zappone.
- FRA teikia faktais pagrįstas konsultacijas ES ir valstybių narių sprendimų priėmėjams ir taip prisideda prie geriau pagrįstų ir tikslingesnių diskusijų bei politikos pagrindinių teisių srityje.

